

SZÚCS LÁSZLÓ

Könyvelőzetes: korrajzok és pályaképek

Az őszi könyvszezonra készülve, terveket, kéziratokat s nem utolsósorban pályázati űrlapokat nézegetve, böngészve érdekes folytonosságra lettem figyelmes. Úgy alakult, hogy a közeli hónapokban néhány olyan, részben nagyváradi kötődésű életpályával, illetve a kor Nagyváradjának történéseit és hangulatait megidéző naplóval ismerkedhet meg majd az olvasó, amelyeknek szerzői jobbára csak szűk szakmai körökben ismeretesek. Vagy még ott sem. S a kiadói véletlen vagy a szerkesztői gondosság úgy hozta-hozza, hogy ezek a személyiségek szinte generációról generációra követték egymást.

Időben a legtávolabbi, rendkívül érdekes kortörténet **Keresztesi József** (1748–1812) református lelkipásztor önéletírása. Ennek egyediségét az adja, hogy szemben a 19–20. század gazdag szöveganyagával, Várad 18. századi viszonyaiba kevés hasonló szöveg kínál betekintést. Külön szerencse, hogy a tiszteletes, aki Nagyvárad után Szalacson is szolgált, igen érdeklődő s tapasztalatait hitelesen visszaadó ember volt.

Egy nemzedékkel később élt **Szilágyi Lajos** (1784–1865) Bihar megyei középnemes, táblabíró. Gazdag közéleti pályáját, kapcsolatait (például Kazinczy Ferencsel) Fazekas Csaba miskolci történész kutatásai alapján adjuk közre.

Végül következik két huszadik századi történet: **Nagy Andor** (1884–1943) újságíró is megírta a harmincas évek elején a maga Ady-történetét, *Tavaszi Váradon* címmel. Közel nyolc évtized múltán a maga idejében is már joggal bíralt memoárt egy olyan fennmaradt példány alapján publikáljuk újra, melyhez egykor a holnapos Emőd Tamás írt érdekes széljegyzeteket.

A Várad olvasói számára a legkevésbé ismert szerző neve igen ismerősen csenghet, hiszen folyóiratunkban több éve közöljük folytatásokban a 19. század végén Albison született, jó tollú váradi postamester, **Mozog Nagy Imre** visszaemlékezéseit. Ezek különösen az első világháborút követő évekről kínálnak érdekes és hiteles történeteket. Az eddig ismeretlen részletekkel szolgáló könyv irodalmi kuriózummal is előrukkol majd, derék postamesterünk ugyanis egy ismert Reményik-vers „ötletadója” volt.